

ПРЕДНИШТВО
 Милошевић бр. 18
 ТЕЛЕФОН 390
 ЦЕНА ЈЕ ОГЛАСИМА:
 ПРВА 1 СМ. И 1 СТУП.
 ША 0-15 ДИВ.
 Остале огласи по погодби
 Плаћана писма
 не примају се
 ЈЕДАН БРОЈ 10 пд.

ТРГОВИНСКИ ГЛАСНИК

ОРГАН БЕОГРАДСКЕ ТРГОВАЧКЕ ОМЛАДИНЕ

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН
 СЕМ ПОНЕДЕЉНИКА
 И ДАНА ПО ПРАЗНИКУ
 СТАЈЕ ЗА СРБИЈУ:
 Црну Гору и Бугарску
 ЗА ГОДИНУ ДИВ. 24.
 ЗА АУСТРО-УГАРСКУ
 КРУНА 30
 ЗА ОСТАЛЕ ЗЕМЉЕ
 ФР. 30.
 Рукописи се не враћају
 ЈЕДАН БРОЈ 10 пд.

БРОЈ 133.

БЕОГРАД, ПЕТАК, 20. ЈУНА 1914. ГОД.

ГОДИНА XXIV.

Наш поштански саобраћај.

Когод је имао посла са нашим поштама — а сваки је имао додир са њима — морао је имати ма какво непријатно изненађење: неуредна и нетачна испорука јесу свакодневне појаве на нашим поштама.

У јавности је поштанско питање врло често потрзано, и критика нашег поштанског саобраћаја зауставља се обично на двама тачкама:

(а) да наши поштански чиновници немају довољно стручне спреме;

(б) да је наша поштанска организација застарела.

Један од наших млађих, стручно образован поштански чиновник, говорећи сам у рђавим странама нашег поштанског саобраћаја и о узроцима томе, црта одприлике овако то питање:

Недовољна стручна спрема поштанских чиновника и рђава организација — о чему се у нашој јавности толико говори — нису прави узроци нашег рђавог поштанског саобраћаја. Ми имамо, вели, у довољном броју стручних чиновника; а организација се врши према правилницима, који су, с обзиром на наше учешће у Светском Поштанском Савезу, релативно добри. Има других мана, од којих ћу најважније овде изнети.

Сваким даном поштански саобраћај колосално напредује; међутим број службеника, сразмерно према увећаном послу не повећава се, те је настала оскудица у радној снази. Због недовољног броја чиновника на посао се одређују преморени људи и онда није никакво чудо што се дешавају врло често погрешке, јер тим људима, радећи из дана у дан по 10—15 часова, не допушта ни физичка ни умна снага да буду прибрани за рад и послове да правилно врше. У таквим околностима губи се и сама воља за живот а камо ли за рад.

Са врло малим изузетком, све поштанске зграде у Србији до зла Бога су рђаве; оне на све друго лице само не на канцеларије. Грџа отићи и видети где су смештене поједина одељења главне престоничке поште, па ће онда свакоме бити јасно, због чега се дешавају оне многобројне погрешке у отправљању и достављању пошиљака. У влажним, мрачним и до крајности тескобним локалима не може се ни помислити на тачан и правилан рад.

Претерано велики број женских службеника такође је један камен спотицања у поштанској струци. Доказано је, да се женске не могу успешно да употребе на свима одељењима, нарочито су неподобне за оне послове, за које су потребна ноћна дежурства, и увек се према њима има обзира као према слабијем полу, а ти су обзира штетни по службу. Немци и Белгијанци, чије су поште данас

најбоље организоване, то су одавно запазили и више их не примају, чак су и оне које су се затекле отерали у телефон; док међутим код нас још понеки мисле и тврде, да су оне јефтина радна снага.

Благодарећи стицају разних околности, дисциплина у поштанској струци јако је ослабила, а без ове не да се ни замислити правилно функционисање једне овакве установе. У вези с овим је и оскудица сваке контроле.

Најзад да споменем и честу промену шефова. Тако, на пример, начелници пошта и телеграфа представљају данас политичке личности, које се мењају на положају са сваком променом у кабинету. Разуме се само по себи, да се при оваквом стању ствари не може никаква реформа до краја извести.

Т.

О свиларству у Новој Србији за време турске управе.

У срезовима њевђелијском и дорђанском, округа тиквешког, већина становништва поглавито живи од свиларства, и зато мислим да је потребно читаоце упознати макар само у главнијим потезима са том привредном граном из Нове Србије.

1. *Најважнија свиларска места у Новој Србији округа тиквешког* јесу ова: варошица Ђевђелија и села: Богданци, Стојаново, Богородица, Негорци, Мрзенци, Грчиште, Смоквица, Мировци и др. А у срезу дорђанском: варошица Дорђани села, Валандово, Пирава, Фурка, Беланци и др. Сва пак остала села оба среза баве се свиларством мање или више.

До ове (1913) године обично се производило годишње 700—900.000 ока сирових мехурака. Ну од територије, која је ову количину мехурака давала, многа су места сада припала Грчкој или Бугарској.

На територији пак оба среза која је припала нама рачуна се да ће производња сирових мехурака бити већа од 400—500.000 килограма годишње.

2. *Ошкулљивачи мехурака.*

Мехурке у сировом стању откупљивала су извесна друштва и ове важније трговачке куће:

Бонома Бенсусани, који је ове године откупио 91.000 килограма сирових мехурака; Соломон Бенсусани откупио је 70.000 кгр.; Даниел Сапорта 47.000 килогр.; Самаруга 110.000 кгр.; Стасиниопулос 42.000 кгр.; Petit frere de Bonnet 45.000 кгр. и Аврам Амер 15.000 кгр.

Килограм сирових мехурака плаћао се по 2.40 од 4 динара.

3. *Расе свилобуба.*

У околини Гуменце највише је била распрострањена Багдадена раса свило-бубе, која је служила за производњу и белих и жутих

мехурака. Семе од ове расе доносило се са стране а производило у месту.

Али мехурци од ове расе у сировом стању свагда су се продавали на њевђелијском тргу за 0.20 до 0.30 п. д. по килограму јефтиније од мехурака, добивених са територије која сада припада нама. На нашој пак територији, по причању свилара — семенара, најраспрострањенија је раса позната под општим именом „Европска раса“, коју семенари деле у две главне расе зване: Вар и Асколи (Var i Ascoli), а има и домаће расе као и добијене у разним укрштањима. Ове расе дају добре жуте мехурке. За једну оку треба 600—700 комада мехурака. Дужина конца од једног оваквог мехурка мери 800—1000 метара. Од 100 килограма сирових мехурака добија се 33 до 36 кгр. сувих. А од 100 кграма сирових мехурака добија се 8—10 кграма одмотаног конца — свиле. Једна кутија (унца) семена од 25 грама тежине добија се од 60—80 лептирова женски. Просечно се добија од једне кутије семена 35—40 кгр. сирових мехурака.

4. *Свилари семенари.*

Семенара-произвођача семена од свило-бубе, има у Ђевђелији десет, а по селима у срезу њевђелијском и срезу дорђанском има их четрнаест. Они су сви били на курсевима за испитивање семена у Бруси или Солуну; већина је свршила курс у Солуну. Главно њихово занимање било је производња и испитивање семена, а бавили су се и одгајивањем мехурака за продају као и по другим пословима. Њихов рад на семенарству био је, управо требао је бити, подложен озбиљној контроли, пошто тежећи што већој количини семена и што већој заради они су могли раздавати и нездраву семе, а и изучавање и самих тих курсева нарочито солунских, није давало довољно гаранције о њиховим способностима у томе. О томе како је вршена контрола над семенарима биће говора доцније, а сада да укратко изложим рад семенара.

Најстарији семенар из Ђевђелије јесте Тома Васрапопулос, који је свршио курс у Бруси 1898. год. Он има нарочито подигнуту зграду са два одељења, у којима су направљени непокретни стелажки (кревети) и где Тома гаји свилобубе поглавито за производњу семена.

Ако му мехурци, произведени у тим двама собама, нису били довољни за подмирење потребе у семену, Тома је узимао мехурке и из других кућа, над чијим је одгајивањем он водио надзора и знао да су здрави и добри за семе. Нарочиту пажњу обраћао је на то, да бубе у последњој петој периоди нису имале и болесних јединака и да су иначе за свих пет периода добро храњене. Тома као и сви остали семенари

ри били су дужни да још у почетку гајења буба пријаве контролору куће, у којима ће се гајити бубе за семе, како би контролор знао вршити надзор и контролу од своје стране.

Од одгајених мехурака семенари бирали су за семе оне, које су најбоље, најкрупније, најчвршће, најтеже. Из извесног познатог броја ових мехурака семенар је вадио ларве и подвргавао микроскопском испитивању и ако н. пр. нађе, да у њима има више од 5 од сто нездравих, он је целу количину одбацивао, пошто би му доцнија испитивања задавала много посла. До 5 од сто нездравих мехурака може се узети, али се доцније приликом микроскопирања лептирова и тај процент болесних мора одбацивати и спалити.

(Наставиће се)

ПОСЛЕ АТЕНТАТА.

Немачки цар двоји надвојводињи.

Беч, 18. јуна.

Немачки цар и царица упутили су принцези Софији од Хохенберга, најстаријем детету престолонаследника Фрање Фердинанда, следећи телеграм:

„Не можемо да нађемо речи да вама, деци, изразимо колико су наша срца ожалостњена, када помислимо на вашу неисказану тугу. Нема још ни 15 дана како смо код вас проживели тако лепе часове са вашим родитељима, а сад смо међутим у бескрајној жалости. Нека вам Бог помогне, и нека вам да снаге да поднесете овај удар, а благослов родитеља нека вас прати и преко гроба.“

Вилхелм, Викторија

Саучешће Енглеза.

Лондон, 18. јуна.

Доњи Дом усвојио је адресу Краљу у којој, поводом атентата у Сарајеву, изражава своје гнушање и своју дубоку симпатију према цару Фрањи Јосифу и Аустро-Угарској. Председник министарства г. Аскит рекао је: Ми се налазимо пред једним невероватним злочинем, који чини да готово очајавамо у напредак човечанства. Г. Аскит споменуо је скору визиту престолонаследникову, која је оставила неизгладиву успомену, а затим је веома изразитим речима одао поштовање цару Фрањи Јосифу, који је са својим народом увек био пријатељ Енглеске. Један члан опозиције придружио се овим речима. У Горњем Дому, уз плескање и изразе симпатије усвојена је слична адреса.

Жалост на румунском двору.

Букурешт, 18. јуна.

Поводом смрти престолонаследника Фрање Фердинанда на краљевском двору трајаће жалост четири недеље, почевши од данас.

Завештање покојног надвојводе.

Беч, 17. јуна.

Данас је отворен шестаменаштв. иок. ивештолонаследника, надвој-

воде Фрање Фердинанда. Тестаментом деца његова наслеђују имања: Конојиште, Хлумоц и Анштетен, као и осигурање у Холандији — свега у вредности око 50 милиона круна. Даље се у тестаменту наређује да се тело престолонаследниково сахрани у Арштетену (Доња Аустрија) и да се сахрана изврши безучешћа чланова царског дома. За сарајевца се одређује граф Јарослав Тун. Имање Еште (војводе Модене од Еште, које наслеђује само престолонаследник) прелази сад на новог престолонаследника, надвојводу Карла Фрању Јосифа, синовца њој. надвојводе Фрање Фердинанда.

Жалост Мађара.

Будимпешта, 18. јуна.

Одржана је седница у знак жалости за престолонаследником Фрањом Фердинандом и војвоткињом од Хохенберга. Били су присутни многи посланици из свију партија, и били су у црини. Председник је изразио жалост мађарског народа, рекавши да је цео народ испуљен око краља у неисказаној љубави према њему. У истом смислу говорили су и шефови странака. Граф Апоњи рекао је треба сазнати проузроковаче који су довели до атентата, па ма који они били. Све проузроковаче треба доући како би жалосне резултате убиства сносили сами његови творци.

Жалост аустријског двора.

Беч, 18. јуна

Цар је наредио да поводом смрти престолонаследника Фрање Фердинанда жалост траје шест недеља, почивши од 20. ов. м.

Хајка на Србе — Наш протест.

Београд, 19. јуна.

У свакој другој земљи, осим у Аустрији, где је год бивало атентата, властима су се задовољавале тиме, што су кривце и њихове саучеснике могли сировести суду на заслужену осуду. Само се у Аустрији чини изузетак од правила и излаже се гоњењу све, што се Србима назвало, само због те случајности, што су овога пушта атентатори српске народности.

Вандалска ошустошавања и разора-

вања имовине Срба у Босни и Херцеговини и Хрватској и дивљачка хајка поведена и против многих аустријских Срба, ни кривих ни дужних за крив сарајевски догађај који је и у њих нашао на осуду, узрујавају нас, јер су ти гоњени људи, који су лишени личне и имовне безбедности, наша рођена браћа и по крви, и по вери, и по имену. Због тога најенергичније протестујемо против тих зверстава, која се над њима врше и тражимо од суседне државе да пошаде нашу осетљивост, јер је то и у интересу њенога гласа, као културне државе. А то што се догађа с нашом браћом не само да није културно него је простио дивљаштво.

Сарајево, 18. јуна.

Преки суд је установљен у Тузли и у Маглају због нереда, који си су се тамо десили.

Беч, 18. јуна.

Данас је српско становништво између Шибеника и Книна застављано. Све српске куће у Бугнину опустошене су.

Загреб, 18. јуна.

Синоћ су се поновиле демонстрације. Франковци су бомбардовали камењем и козидима гвожђа „Народну Кафану“ Камење је падало и међу кафанске госте, те је неколико гостију рањено, а међу њима и књижевница Софка Кведер. У овој кафани иначе се сањају чланови српско хрватске коалиције. Полиција је доцкан стигла, а тада је почела хапсити госте социјалисте тврдећи, да су тобож они изазивали демонстранте. Социјалистички вођа Деметровић, кажњен је са 50 круна глобе, због тобожњег вређања демонстраната. Полупали су прозоре на „Хрватском Покрету“, а јуришали су и на управе социјалистичког листа и „Народног Јединства“, међутим националисте полупали су прозоре на „Старчевићевом Дому“.

Данашњи полузванични комунике приказује ствари тако, као да демонстранти тобож изазвани, чине ове изгреде, те објављује оштре полицијске мере, којима се забрањује свако сакупљање. Међу тим ове мере су предузете само због тога, што је полиција сазнала,

да се у ствари припремају против демонстрације, које би предузело загребачко грађанство, националисте и социјалисте.

Већина општинског одбора сазива седницу, на којој ће прогласити због демонстрација и покушаја франковачких изгреда.

Националисти придружују се, против осамљених, али заштићених демонстраната, и пристаје старчевићанаца.

Данас је бан одговорио члановима српско-хрватске коалиције, који су захтевали заштиту и успостављање реда, да не може много учинити сам већ ако желе, да се одмах прогласи преки суд, што би Франковци једва и дочекали, те за то и разносе гласове, да је положај банов уздрман, и да је у Беч већ позван бивши бан, барон Раух.

Шта пише „Мађарорсаг“.

„Сарајевски Хрвати, Муслимани и Јевреји уништили су отприлике хиљаду српских трговина и приватних станова. Штета је огромна. Неки је цене на десет милиона круна. Значајно је, да се све то десило у присуству војске и полиције. Руља је у своје необузданом бесу могла да руши и разорава, а нису је спречиле војска или полиција. Чак и онда, када је већ био проглашен преки суд, руља је напала кућу Србина Кашића и тамо починила грдну пустош! Дописник „Мађарорсаг“ био је после извршена разбојништва у стану Србина кројача Душана Бесаровића. Руља је уништила све, да ни стварчица није остала читава. Штета се цени на 80 хиљада круна. И трговина Србина Прњатиновића посве је уништена. Сва роба је извучена и побачана на улицу. Штета износи до 10 милиона круна. Највећу штету је претрпео власник хотела „Европе“, Јефтанивић. Изгубио је преко 10 милиона круна. — Руља је из многих приватних станова однела, покрала ађидаре и друге ствари од вредности. Српско становништво у Сарајеву толико је застрашено, да се сви Срби повукли.

„Руља је разорила и српско сиротиштво и све српске школе.

Неки Срби су се жалили одељном предстојнику Зурунићу и тражили, да се српско становништво заштити. „Заштита“ је најзад дошла: проглашен је преки суд. Но и после тога је руља насред улице напала владиног посланика дра Васића. Васић се спасао само тако, што је један школски надзорник успео да увери руљу, да је Васић — католик. Руља је уништила и сав намештај у српском клубу, а тај намештај је набављен тек прошлог месеца за двадесет хиљада круна. Намештај је сав и скрхан и побачан на улицу. Са спрата бачен је чак и билијар — Ухапшени златар Никола Митричевић пуштен је на слободу, јер се доказало, да је само из пушке пукао у ваздух (био је оптужен, да је бацио бомбу), када је руља навалила, да му опљачка златарницу. — Трговац Јовичић је са револвером у руци дочекао руљу, када је навалила у радњу му. Неки Крајна је погинуо, а два демонстранта су рањена. — Прекључе се по Сарајеву био пронео глас, да Срби спремају противдемонстрацију. Тада је заповедник војног кора позвао к себи неколицину угледних Срба и рекао им: „Господо, упозоравам вас, да су моји топови напуњени! — Ухапшен је неки болничар, Србин, што је наводно тешио рањене Србе у болници, да не тугују, већ нека се радују, јер Бог свагда помаже Србима, па ће им и сада помоћи. Ухапшен је и полицај бр. 65. што је хтео да разгони руљу, када је напала Србе. — У Сарајеву је данас мир. Само рушевине подсећају на почињена дивљаштва. Али у ваздуху мирнше барут.

„У Мостару је мир. Демонстранти су само полупали излоге на неким српским радњама. — У Добоју, Шамцу и Брчком било је уличних демонстрација, али већих изгреда не. — У Сарајеву је ухапшен и један српски свештеник, што је бранио српску школу од побеснеле руље.

Демонстрације у Бакову.

Осек, 18. јуна

Синоћ су у Бакову пред кућом владике биле антисрпске манифе-

Оуређењу италијанских берза

У преводу од Мих. Ђукнића.

(6)

Те књиге чије су све стране нумерисане продају поменути банкарима и трговцима финансијске Управе или их набавља приватна индустрија и на њих се наплаћује такса у таксеним маркама. Свака операција врши се писмено с означењем датума и предмета уговора.

Хартију деташовану из књиге јукста предаје банкар или трговац другом уговорачу, који је дужан да исплати износ таксе.

Свака хартија са таксеном марком од 10, 20, 30 и 60 пара и од 1.20 и 1.50 динара и свака књига јукста може служити само за један уговор.

Сматра се као једини уговор сваки уговор, који испуњава следеће услове и ако се односи на разне предмете:

1.) да се уговор закључује између једног купца и једног продавца;

2.) да је у уговору означен један рок за испоруку и један рок за исплату; и

3.) да је закључен истога дана.

Кад се испорука вредности и обавезница не врши одмах после закључења

уговора, онда ће са њим управљати по правилницима берзе, а ако их нема, по обичајима берзе, ради одређивања врсте уговора због наплате таксе.

Сматра се као нов уговор за наплату таксе свако обнављање и свако продужење уговора.

Ако се предаја таксираних листова (од 10, 20 и 30 пара и од 1.20 и 1.60 лира) не изврши одмах у тренутку закључивања уговора, онда ће се она извршити најдаље првог радног дана који долази после закључења самог уговора.

Предаја тих таксираних листова поштанској станици, извршена према правилима прописаним правилником, сматра се као да је својеручно извршена.

Писма, депеше и сва друга писмена уговорних страна, која се односе на уговоре, кад је за те уговоре употребљена таксирана хартија ослобођавају се од плаћања такса, као и таксе за протоколисање, па чак и онда кад се подноси каквој административној или судској власти.

Кад један од уговорача станује у иностранству, таксу за уговор који је закључен у Италији плаћа посредник или уговорач који станије у Италији, на таксираној хартији.

Сваки уговор закључен у иностранству има своје правно дејство у Италији. При свем том се на тај уговор плаћа такса предвиђена законом чак и онда, кад је решено да ће се за тај уговор платити разлика између берзанских цена.

Што се тиче уговора, закључених било посредством уписаних посредника, било између посредника и других лица, било посредством посредника или посредством банкара, комисионера или мењача за време од пет година, кад је такса плаћена и ако једна страна не испуни уговор у одређеном року, онда у том случају друга страна може да тражи од синдиката посредника да се изврши принудна ликвидација операције под условом, да уговор носи потпис стране која неће да га изврши. То ће се тражење за ликвидацију поднети у роковима утврђеним берзанским узањима или најдаље другог радног дана, који долази после рока за исплату.

Ако један од уговорача на почек не преда или не пошаље посреднику, пошто га је уредно потписао, део таксене хартије који треба посредник да чува, у том случају синдикат може, на тражење посредника и по подношењу писама и депеша или, ако их нема, по

простом подношењу тужиоцевих књига, позвати препорученим писмом одоцнелог уговорача да преда синдакату таксирану хартију са његовим потписом.

Ако одоцнели уговорач не поступи по позиву синдиката у року, који буде синдикат одредио, синдикат може онда приступити принудној ликвидацији операције.

Синдикат приступа тој ликвидацији вршећи, ако је потребно, операције куповине и продаје на штету уговорача, који неће да испуни уговор. Синдикат предаје тужиоцу уверење о добивеном новцу приликом те куповине и продаје.

За те уговоре страна, која је добила уверење о добивеном новцу може га огласити за извршног према одредбама чл. 323. и 324. Трговачког Законика и чл. 554. Грађанског Судског Постапка.

Председник суда или зајмодавац може ослободити лице које ставља забрану да положи кауцију која се тражи чланом 323. трговачког законика.

(Наставиће се.)

стације. Манифестанти су разбили прозоре на кући посланика Рибара, који припада српско-хрватској коалацији. Жандармерија је растерала манифестанте. Вечерас је излепљена плаката, којом се тражи да назив улице која носи име Змаја Јована буде што пре избри сана, иначе ће се то учинити силом.

Вандализми у Загребу.

Загреб, 18. јуна

Четири стотине грађана и студената прошли су јуче увече кроз улице носећи хрватску заставу умотану црним велом и слику Франца Фердинанда са узвицима анти-српским. Између манифестаната и неколико личности, које су седеле пред једном кафаном дошло је до сукоба. Узрок сукоба је непознат. Вели се, да је камење које је било бачено из кафане пробило престолонаследникову слику. Према једној другој версији из кафане пуцано је из револвера. Манифестанти су разбили прозоре на кафани и уништили намештај. Полиција је растерала манифестанте. Неколико лица је лако повређено.

Један велики део манифестаната отишао је пред ону српску кућу, из које су, како се каже, биле бачене бутеље на студенте националисте, противнике партије права. Затим је била засута камењем кућа Старчевића, док нису дошли присталице партије права и растерали ову групу. Сличне демонстрације десиле су се и пред кућом председника Сабора Медаковића. Манифестанти почели су да разбијају прозоре али полиција и жандарми који су ту били постројени растерали су их. Било је ухапшено десет лица, али су пуштени на слободу. Полиција је предузела све мере да се избегну изгреди.

Синоћ су приређене опет велике демонстрације против Срба. Огромна гомила Франковаца сакупила се пред „Старчевићевим Домом“, одакле је пошла са развијеним хрватским тробојкама, обавијеним црним флором, и са сликом пок. престолонаследника Фердинанда, пред Јелачићев споменик, где је „Народна кафана“, у коју долазе вође и политичари српско-хрватске коалиције. Пред том кафаном дошло је тада до бурних манифестација против Срба. Демонстранти су са узвицима „Доле Срби! Осветимо хрватског престолонаследника! Доле убице! Напоље из Загреба! Идите у Београд! Доле краљ Петар!“ — јурнули у кафану, где су разлупали цео кафански намештај, све столове, столице, чаше и лампе. Полиција је дошла, кад је већ све било свршено, те је ударила на демонстранте голим сабљама, којом приликом је рањено много демонстраната, и тада је настала велика паника.

Вероватно да ће око 10^{1/2} часова ноћу бити у Загребу проглашен преки суд.

Загреб, 18. јуна.

За напад на „Народну Кафану“ наводи се као разлог то, што се тобоже један гост из кафане бацио каменом на слику пок. надвојводе престолонаследника, ношену на челу руље. Руља је на то јурнула у кафану и силом истерала из ње све госте, па је онда настало пустошење кафане. Руља је полупала сав кафански намештај; столови, столице, лампе, посуђе, прозори — све је то полупано. Жандармски коњаници и пешаци улетели су у кафану и голим сабљама јурнули на демонстранте, па

том приликом ранили више лица, међу којима два тешко: једну даму и уредника социјал-демократског листа. Од стране кафанских гостију избачено је неколико револверских метака на демонстранте.

Загреб, 18. јуна

Пошто је опустошена „Народна Кафана“, одвојила се једна руља демонстраната и кренула право Дому Српске Црквене Општине, која је на Илици. Из куће посукташе неколико боца на демонстранте, који су, за то већ спрењеним каменицама, полупали све прозоре на дому Српске Црквене Општине. После тога десио се један инцидент пред Старчевићевим Домом. Напредна националистичка ђачка омладина беше приредила демонстрацију против праваша, па се тога ради кренула Старчевићевом Дому, да га бомбардује каменицама. Сазнав о тој намери, правашки су ђаци сместа похитали Старчевићевом Дому и осујетили намеру напредне националистичке ђачке омладине.

Преко ноћ је похапшено 10 лица, али су сви пуштени, пошто су се код полиције легитимисали. Омање руље демонстрирале су до после по ноћи против Срба, по разним крајевима вароши. Најважније тачке у вароши посела је полиција.

Загреб, 18. јуна.

Пошто је полиција растерала демонстранте испред „Народне Кафане“, отишли су демонстранти у Гундулићеву улицу, где станује председник општине града Загреба Јанко Хољац. Отишли су с намером, да нападну на његову кућу. Демонстранти су били љути на њега због тога, што је он пре три недеље дана био у Београду, где је у име хрватског главног града узео учешћа у српској народној светковини, којим је приликом одликован орденом белог орла и био у аудијенцији код краља Петра.

Још у јучерашњој седници општинског одбора тражио је правашки одборник, да председник Хољац врати српски орден; а у јучерањој седници Сабора напали су га правашки, што је ишао у Београд. Због свега тога хтели су синоћ демонстранти да му разруше кућу.

Полиција, појачана жандармеријом, беше направила кордон око његове куће и тако је у два маха успела да сузбије демонстранте. Али кад ови и по трећи пут навалише као бесомучни вичући „Слава престолонаследнику“ кордон пропусти, демонстранти се пробише и допреше до куће председникове, па је онда осуше бомбардовати каменицама. Пошто су полупали све прозоре, демонстранти су се упутили уредништву коалационог „Покрета“, које је близу председникове куће, те и тамо полупаше све прозоре, уз непрекидне узвике: „Доле са Србијом! Доле са убицама! Освета за хрватског престолонаследника!“ Жандарми су, додуше, покушавали да сузбију демонстранте, али кад ови истакоше пред њих слику пок. надвојводе — престолонаследника, жандарми се одмах повукоше.

Пошто су тако извршили што су хтели, демонстранти су се кренули из Гундулићеве улице ка Зрињском Тргу, где је стан председника сабора др. Медаковића и где је такођер био распоређен јак кордон жандармерије.

Вандалска разорења по Босни и Херцеговини.

Сарајево, 18. јуна

За време демонстрација били су разбијени прозори и на палати митрополитовој и како се он налазио иза прозора, лако је повређен.

У Мостару и даље трају анти-српске демонстрације. Један Хрват ушао је у радњу Србина. Последњи је почео да грди убијеног престолонаследника. Тада се Хрвати разљушти и удари Србина ножем. Њега су притворили.

Јављају нам такође за демонстрације и лаке изгреде у Добоју, Шамцуку и Брчком.

Вест о хапшењу посланика Шоле у Невесињу не потврђује се. Јуче и прекјуче ухапшена су многа лица и предата полицији или истражном судији. Али многа од њих пуштена су после испита.

Сарајево, 18. јуна.

Варош сада има нормалан изглед, све су радње отворене и потпун мир влада.

У Коњици (Херцеговина) јуче су биле патриотске демонстрације Мусломана и Католика против Срба. Разбијени су прозори на више српских кућа. Полиција је растерала демонстранте.

У Лијевну су такође биле демонстрације. Српске радње и српска школа бомбардовани су каменицама. Жандармерија је повратила ред.

У Столцу, Мусломани и Католици приредили су антисрпске демонстрације. Разбијени су прозори на више српских кућа. Полиција је растерала демонстранте. Сем тога Мусломани и Католици у Столцу, раздражени вешћу о атентату, полумили су намештај по српским кафанама и радњама. Војска је повратила ред.

У Опличићу сељаци Католици и Мусломани напали су на српску цркву и српску школу.

У Зеници 600 муломанских и католичких радника пролазили су кроз улице манифестујући противу Срба. Српске куће су оштећене.

У Босанском Броду Католици и Мусломани су организовали су патриотску поворку и грдили Србе. Није се десио никакав догађај.

У Тешњу омладина је разбијала прозоре на српским кућама. Ред је повраћен.

У Бањалуци организована је велика и тужна поворка, присуствовала су сва српско-народна друштва.

У Завидовцу, Мусломани и Католици сакупљени пред српском читаоницом видели су кроз отворен прозор на зиду слику српског краља. Руља је продрла у кућу и поништила сав намештај. Жандармерија је растерала демонстранте.

Угушени српски листови у Босни и Херцеговини.

Сарајево 18 јуна.

Опозициони листови „Српска Ријеч“, „Народ“ и „Отаџбина“ не излазе до даље наредбе, пошто су њихове штампарије опустошене.

Сарајево, 18. јуна.

Главни уредник „Српске Ријечи“ Стјепо Кобасица протеран је за увек из Босне а „Српска Ријеч“ је остављена.

Дворска жалост у Бугарској.

Софија, 18. јуна.

Дворска жалост за Фрањом Фердинандом као и за војводом од Сакс Мајнингена трајаће 15 дана.

Демонстрација пред српским посланством у Бечу.

Беч, 18. јуна.

„Вилхелмова Кореспонденција“ јавља да поводом демонстрација, које су се јуче десиле пред српским посланством у Бечу и при којима је полиција интервенисала, полиција није преметила факта, која се распростиру, као да је том приликом и једна застава изгорела. Данас је један полицијски агент изјавио, да је усред гомиле света, која је певала народну химну, видео један комад платна, али није распознао које је боје, како се лелуја на једном штапу. То платно запаљено је и убрзо изгорело. Није се могао пронаћи онај који је држао штап и на њему платно.

Саучешће Краља Николе.

Цетиње, 18. јуна

Црногорски краљ учинио је посету аустро-угарском посланству на Цетињу, ради изјаве саучешћа поводом смрти аустро-угарског престолонаследника.

Један деманти „Фремденблатов“.

Беч, 19. јуна.

„Фремденблат“ оглашује као потпуно неосновану вест, коју су донели неки листови и која гласи, да је тобож српско посланство у Бечу обратило пажњу надлежнима, да се на посланство спрема атентат.

Саучешће загребачких Срба.

Загреб, 19. јуна.

Председништво српске православно црквене општине упутило је царском кабинету телеграм, у коме изражава најдубљи бол, због смрти надвојводе и војвоткиње и осуђује сарајевски атентат.

Жалост на цетињском двору.

Цетиње, 19. јуна.

Наређена је дворска жалост за аустројским престолонаследником од две недеље дана.

Сарајево, 19 јуна.

Како су се у Тузли и Маглају десиле исти онаки нереди као и у Сарајеву, што је земаљски поглавар прокламовао преки суд за целу Босну и Херцеговину, да би се сјречили даљи нереди и да не би трпило српско православно становништво, које нема ништа заједничког са атентатом. (Једва једном то признање после толиких зала, почињена незаштићеним Србима. — Уредништво Трг. Гласника).

Пренос мртвих тела.

Трст, 19. јуна.

Ратна лађа „Вирибус Унитис“ са телима пок. надвојводе и војвоткиње, у пратњи аустројске ескадре под командом маринског команданта Хауса, стигла је синоћ овамо. Остаци покојника остаће на ратној лађи до јутрос у 8 саги, а затим ће се пренети на јужну железничку станицу.

ДОГАЂАЈИ НА БАЛКАНУ

(Извештај Српског Пресбирија)

Повлачење Пренк Биб Доде и одуставањак његов од даље борбе.

Драч 17 јуна.

Према телеграмима који су стигли синоћ и који су досада држани у тајности Биб Доде продро је у недељу до Малучија, где је била кратка борба са побуњеницима. После тога Биб Доде наредио је својим људима да одсту-

не и повукао се до Ишмиа. Тобације добровољци, који су се налазили код Пакосте и Шијака склонили су своје топове. — Не објашњиво бекство Биб Доде приписује се делом страном утицају, а с друге стране и току околности, што су се већина Биб Додиних људи дали на пљачкање, место да остану на својим позицијама. Ово је у Драчу произвело велико разочарење и очекује се да данас по подне или сутра побуњеници нападну на варош. Док се трупе Биб Додине повлаче к северу, бојећи се побуњеника, докле ови концентришу трупе против Биб Доде и да нападну варош. Примећује се премештање непријатељских трупа у правцу Каваје и ка Разбулу.

Аустријанци у Албанији.

Беч, 18 јуна.

Из Драча јављају, да је арбанашка влада решила да установи страначку легију. Регрутовање у ову легију вршиће се у Драчу. Више стотина Аустријанаца, које су регрутовали чланови арбанашког комитета у Бечу, стигли су у Драч и уписали се у арбанашку легију.

Аутономија Епира.

Атина, 18. јуна.

Данас су посланици Великих Сила предали министру спољних послова Штрајту следећу колективну ноту: Потписани имају част да нотификују грчком министру спољних послова, да су владе: аустро-угарска, француска, немачка, енглеска, италијанска и руска одобриле закључени споразум на Крфу, између арбанашке међународне контролне комисије и епирских делегата, односно будућег устава у Епиру.

Драч, 18. јуна.

Агенција Стефани има вест под синоћним датумом, да се Пренк Биб Доде повукао у Љеш, пошто је распустио своје трупе. Изгледа да је константовао да се не може одупрети устаницима, па се повукао да би избегао пљачку.

СМОТРА ЛИСТОВА.

Политички мародери.

Под тим насловом пише Загребачки „Србобран“:

Позната нам је добро несвесност оне клике, што је увек спремна, да у свакој народној несрећи тражи користи за себе. Али ипак њена дрскост, њен гадни цинизам у садашњем тешком моменту превазилази чак и оно, што смо били спремни од тих нељуди да очекујемо. И садашњу несрећу хоће да искористе за себе! На прве вести о ужасу у Сарајеву одговорише — јуришем на политичку пљачку. У том их је водио рачун, да је наша јавност под тежином момента клонула, да ће остати за час збуњена и не опазити њихову работу, или да ће пред људски несхватљивом несавесношћу пренеражена устукнути. И тај њихов рачун изискује, да несрећа бива већа, да дође народна катастрофа. То им је циљ.

Тошко је морално схватити, да је тако, али на жалост тако је.

То је одмах, после првог потреса, схватила и наша јавност, и у толико је рачун гадних политичких мародера био погрешан: свој циљ мародери неће постићи.

Не треба човеку никакве нарочите далековидности, да схвати оно, што је јако очито: кад би мародери успели, у оном што желе, да одговорност за

сарајевску катастрофу баце на сав српски народ, шта више и на огромну већину хрватског народа, то би значило бацити окове на читав наш народ од мора до Дунава. Јер за тим мародери иду. Зато су на прве вести о атентату, под заштитом заставе жалости и манифестација лојалности повели кампању против Срба и — коалиције. Њина лојалност се прво манифестовала у политичкој харанги, у разбијању управе „Хрватског Покрета“ и „Новости“, у претњама коалицији. Чак и коалицију, дакле легитимног представника већине народа у Хрватској, на силу, свесно против истине, хоће да доведу у савез са атентатом. Против ње се демонстрира, њеним првацима се прети. Синоћ један говорник објашњаваше скупљеном свету, да — С. Прибићевића треба убити. Наравно, није Прибићевић сам; овај канибалски програм тражи овакву судбину за читаву серију народних првака.

Такав би, дакле, требао да буде одговор на сарајевски атентат: да сами уништимо своје политичке странке, што значи политички за дуго уништити читав наш народ.

Који патриота, који нормалан човек може такву судбину да зажели своје народу! То не може чак ни она странка, коју мародери воде и заводе; то може само та, на срећу не многобројна, мародерска клика, она иста клика, која се ту недавно тужила, што Срби — не праве атентате. Један од њихових вођа, Кршњави, писао је, с преколом хрватској омладини, да се српски студенти држе мирно и паметно; „Дгаи“ је чак у српској нереволуционарности гледала неку политичку перфидију. А сад наједанпут за сарајевски атентат треба да буду одговорни не само сви Срби, него и сви Хрвати, који неће покољ Срба.

Али мародерске жеље се неће испунити. Јер то не одговара чак ни интересима оних струја којима се мародери гурају у службу. Мародери су сувише претерали, доказујући, да су на читавом Југу Монархије милијони спремни на политички терор, на политику бомбе и револвера. С те стране ће мародери брзо бити сатерани у границе, где ће моћи шкодити само нашем народу.

Наша је ствар, да им онемогућимо зло, које нашем народу спремају. То није тешко. Наш народ, кога је срећа тако ретко миловала, који је претурно толико страдања, имаће и у садашњем тешком часу и потребне политичке зрелости, хладне прибраности, и енергије, да се неће дати ни сломити тежином догађаја, нити ће се дати заводити од законитог пута, који му указују његови интереси и његова част, и којим га воде и данас странке и људи, с којима је до данас изишао сретно из толиких искушења.

О томе не сумњамо, нити ико, ко наш народ зна, пријатељ као ни противник. — Морална снага и здрава памет народа је гаранција, да неће допустити, да његова политика постане пљачка политичких мародера. Већ и до сада, и у појмљивим трзајима, којим је реагирала на болне вести из Сарајева наша јавност је у тим моментима бола, мирно, али с презиром гледала на инфамије мародера. Тај презир ће прећи у гњев, ако се инфамије наставе како су почеле. Мародери то треба да знају, и кад већ не могу бити људи и кад им душа допушта, да властито свој народ из прљавих својих рачуна гурају у несрећу, нека бар буду паметни. Наш народ није лешина; мародерске пљачке неће трпети ни сада, у овом историјски судбоносном часу.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ.

Министарска седница.

Јуче је у министарству иностраних дела била министарска седница под председништвом г. Пашића.

Шта захтева Беч од наше владе.

Бечка „Н. Сл. Преса“ доноси ову белешку: „У министарству спољашњих послова било је јутрос саветовање, у коме су учествовали: министар спољашњих послова гроф Берхтолд, шеф генералштаба барон Конрад и војни министар витез од Кробатина.

„Као што се вели, гроф Берхтолд је саопштио шефу генералштаба и војном министру, да ц. кр. влада има намеру да српску владу умоли, да у Србији настави истрагу, започету у Сарајеву против атентатора, јер сви трагови завере воде несумњиво у Србију.“

Постараћемо се да дознамо шта ће наша влада одговорити на суседску молбу, која је уједно и увредљиво осумњичавање.

Статут о болесничким касама.

Министарство Народне Привреде израдило је статут о болесничким касама у повлашћеним предузећима. Све фабричке касе и фондови мораће се преустројити по томе статуту на једнообразној основи.

Уредба о посредницима.

Г. министар народне привреде потврдио је уредбу о посредницима, коју је израдила Трговачка Комора. По овој уредби, посреднике ће бирати Трговачко Удружење а њихов избор потврђивати Трговачка Комора.

Извештаји о стању летине.

Сви државни економисти поднели су Министарству Народне Привреде извештаје о стању летине у појединим окрузима. Према тим извештајима, жетва жита биће средња, а такође и кукуруза, воћњаци су понели добро, а виногради врло добро.

Помагање уметности.

Г. министар народне привреде одобрио је, да се из прихода Класне Лутрије изда 2000 динара за помагање наше уметности. Из овога кредита купљен је вајарски рад г. Ј. Коњарека „Сејач.“

Изјава благодарности.

Одбор округа нишког приложио је приређивачком одбору за извођење видовданске прославе у Алексинцу своју помоћ у 300 дин.

У име свих наставника, наставница и ученика из Алексинца и школ. среза алексиначког изјављује се благодарност поменутом одбору на овој лепој пажњи.

Учитељи из нових крајева.

Трећи учитељски курс у Београду завршило је 160 учитеља из нових крајева. Они ће бити постављени за учитеље у новим границама Србије.

Трговина шљивама и пекмезом.

У јучерашњим „Српским Новинама“ објављена је уредба о трговини сировим и сувим шљивама и пекмезом.

Председници бирачких одбора.

Главни Државни Одбор одредио је јуче председнике главних бирачких одбора по окрузима. За председнике су постављени чланови Касационог Суда и Државног Савета.

Београдским Занатлијама члановима Еснафа.

У недељу 22. ов. м. у 10 часова пре

подне положиће се камен темељац у новом Занатском Дому, на углу Хилендарске и Битољске улице.

Београдски Занатлијски Еснаф, као смесничар при подизању овога дома, извештава све своје чланове о овој по престонично занатлијство пријатној свечаности.

Оправка Народног Музеја.

На јучерашњој лицитацији оправка Народног Музеја уступљена је г. Ст. Живковићу, инжењеру из Београда, за 10.800 динара.

Свечан помен.

Српско-Јеврејско Певачко Друштво одржаће 22. ов. м. у 11 ч. пре подне у новој синагози свечан годишњи помен своме дугогодишњем председнику Бенку С. Давичу, који је у српско-бугарском рату подлегао опасној болести, задобивеној за време јуначке борбе на Криволаку, у којој је учествовао као командир чете, а истог дана по подне у 4 и по часа изаћи ће друштво заједно са осталим корпорацијама јеврејским на ново гробље и тамо одржати помен пок. Бенку и осталим изгинулим ратницима Јеврејима.

Управа Друштва моли све пријатеље своје и пок. Бенку Давичу, као и породице изгинулих ратника Јевреја, да изволе присуствовати овом помену.

Отворен стечај.

Београдски Трговачки Суд отворио је стечај над целкупним имањем Јохана Бухграбера, кројача из Београда.

Рад трамвајског друштва.

Привредни инспектори изненадним прегледом рада у трамвајском друштву констатовали су, да трамвајски службеници раде више него што закон о радњама допушта, да немају довољно одмора и да се женске ноћу употребљавају за рад. Инспектори ће позвати управу трамвајског друштва и наредити јој, да се строго придржава закона о радњама, да се оваке неправилности не би више дешавале.

Трговина, Привреда, Финансије.

Привилегована Народна Банка.

Стање на дан 15. јуна 1914.

АКТИВА:

1.) *Метална гоштина:* а) у злату, у касама и код страних коресподената Дин. 72,328.541.49 б) у сребру Дин. 8,150.829.06 Дин. 80.479.370.55

2.) *Лисница:* а) у злату Дин. 215.300.6 б) у сребру 9,042.116.91 Дин. 9,257.416.91.

3.) *Зајмови на државне обвезнице:* а) у злату Дин. 133.678. б) у сребру 1,936.766.40 Дин. 2,070.444.40.

4.) *Зајмови по текућим рачунима:* а) у злату Дин. 3,971.533.20; б) у сребру Дин. 21,445.574.55; Свега Динара 25,417.107.75.

5.) *Државни зајам у сребру на осн. зак. од 15. Марша 1908. год.* Динара 10,000.000.

6.) *Дуг Минист. финанс. у сребру по рачуну привремен. разм.* Дин. 46,349.139.57.

7.) *Вредности резервног фонда* Динара 484.410.35

8.) *Остатке по текућим рачунима* 49,566.285.45.

9.) *Разни рачуни* Динара — — —

Свега Дин. 223,624,174.98

ПАСИВА:

1.) *Уплаћена главница* Д 10,000.000.—

2.) *Резервни фонд* Дин. 671.100.06

Новчанице у шечају: а) у злату Дин. 4.686.400.— б) у сребру Динара 88.133.650.— Свега Дин. 92.770.050.—
 4.) Обавезе по текућим рачунима. а) у злату Дин. 961.389.31 б) у сребру 23.184.343.04 Свега Дин. 24.145.732.35
 5.) Депо Министар. финанс. у злату по рач. привремен. разм. Динара 46.349.139.57
 6.) Остатци остата по тек. рачунима Динара 49.566.285.45
 7.) Разни рачуни Дин. 121.867.55.

Свега Дин. 223,624.174.98

Аграрна реформа у Румунији.

Као што је познато, либерална странка у Румунији, чији је вођа Ј. Ј. С. Братјану, тражила је увек аграрну реформу, чему се опет одлучно противила конзервативна странка. У последње време либерале потпомажу у овом питању и све просвећене класе, у првом реду универзитетски професори. Један од њих, г. Радукану, пише о овом питању у последњем броју (Н. 38) des oest. Volkswirth, чију кратку садржину овде износимо.

Благодарећи сељачкој револуцији од 1907 год. и војничкој акцији Румуније у другом Балканском Рату, — румунско аграрно питање ушло је у једну нову фазу.

Сељачка револуција открила је социјално зло и показала у правој светлости онај конфликт, који постоји између сељака с једне, а велико-поседника и закупаца с друге стране. При свем том они закони, који су се јавили као последице сељачке револуције, нису имали жељени резултат. Закон о минималној надници и максималној закупној цени, показао се као непрактичан, јер није могао обезбедити сељаку онај минимум потребан за егзистенцију. Сељаци се нису могли користити свима законским одредбама, јер је великопоседник и закупац нашао могућности да их изигра. Исто тако показао се непрактичан и закон о општинским пољима, јер је био без санкције.

Из свега овога дао се извести један користан закључак, на име: да се привилеговане класе не одричу никад драговољно својих привилегија.

Румунска Земаљска Банка показала је такође незнатне резултате, јер је само малом броју сељака омогућила куповину земљишта.

Па ипак је сељачка револуција имала један колосалан успех: она је створила код сељака неодољиву тежњу за аграрном реформом.

Румунска акција у Балканском Рату има такође јак утицај на аграрни покрет. Једна маса сељака пошла је у рат са уверењем, да им готовост, са којом они проливају крв за своју отаџбину, даје права на бољи живот. Аграрни односи пак, које су војници видели при свом походу кроз Бугарску, подстакли су и код њих жељу, да им се даду иста права.

Подела посета у Румунији даје нам овакву слику. С једне стране налази се огроман број врло малих посета 1—2 ha; с друге стране пак врло мали број огромно великих посета, (5—50.000 ha), — средина, тј. поседи од 100—1000 ha губе се по бројном стању.

Оваква подела посета довела је малог поседника у апсолутну зависност према великопоседнику и закупцу: мали поседник нема довољно земље да би могао исхранити себе и своју породицу, и стога је приморан да, уз мизерну награду, ради на имању великопоседника. Експлоатација малог поседника много је већа, кад великопоседник даје своје имање под закуп, но кад га обрађује у режији. На жалост поседи преко 5.000 ha дају се готово увек под закуп, те су и сељаци до-

ведени у бедно стање, које може створити код њих само мржњу према у гњетачу. Осећај љубави према земљи који је тако јак у Србији и Бугарској, по готову је непознат румунском сељаку.

Аграрна реформа у Румунији прешна је и неопходна потреба, а поступак би имао бити овај:

1. Потребно је да се експроприше до 1.000.000 ha, и да се да у обрађивање сељацима. Сељаци не постају одмах сопственици онога земљишта које им је у рад дато, већ тек доцније, кад буду отплатили један део откупне цене.

2. Држава ће експроприсати само велика имања од 1.000 ha па навише, у колико је посед већи, у толико ће се већи део експроприсати.

3. Трошкови експроприације рачунају се на 500 мил. динара.

Једновремено са овом економском страном аграрног питања постоји у Румунији и тежња за реформом његове политичке стране: у место садашњег изборног закона, који политичка права доводи у зависност од богатства, тежи се томе, да та зависност отпадне.

Књижевност.

„Српски Књижевни Гласник“.

Изишла је свеска за 16 јуни 1914 године, са овим садржајем:

Чудна својта. Приповетка. Јосип Корсор. Звона. Приповетка. Габриеле Д'Анунцио. Острво доктора Мора. Роман. (IX.) Х. Ц. Велс. Срушени сан. Песма. Даница Марковић. Ивањске ноћи. Песма. Драгутин Домјанић. Јампски стих у српском песништву. Др. Милан Ђурчин. Др. Тадија Смичиклас. Др. Фердо Шишић. Српска Књижевна Задруга у 1913 години. Павле Поповић. Албанија у прошлости. (II.) Др. Константин Јиречек. Књижевни преглед: Тако је говорио Заратустра, од Фридриха Ничеа. (II књига). И. Секулић — Стремница. Политички преглед: Арбанија. — Грчка и Турска. — Русија и Румунија. Инострани. Оцене и прикази: Румуни и Бугари, од М. Стамблера. Јован Јовановић. Белешке: Друштва и установе: Скупштина Српске Књижевне Задруге.

Ф. В. Ферстер, Државно-грађанско васпитање, с немачког превода Д. В. Бакић, Б. 1914. Цена 3. дин.

На дневном су реду васпитања питања. Васпитањем теже извесни научници да сузбију злочин (професор Ковалевски); васпитањем хоће да се постигне напредак народа, друштва и држава. Од васпитања очекује се поправка свих друштвених односа. Увећање наше државе, извојевано славом истрајношћу и одушевљењем оружаног народа нашега, захтева увећано знање и поимање држављанских дужности у наших грађана. Овој сврси врло добро ће послужити горња књига, која расправља о начелним питањима из политичке васпитне науке. Она изазива корисна размишљања о васпитној улози чиновника у држави, о великој вредности наравствене, моралне снаге, о важности карактера.

Ради огледа, да наведемо неколико мисли из ове књиге швајцарског моралисте Ферстера.

Демократија је неизбежна чињеница, али историјска моћ те чињенице може се правим образовањем и васпитањем упутити на добро. Одговорност за стварне политичке догађаје пада, услед демократског развитка, све више на појединог грађанина.

Само познавање закона и устава није довољно. Само знање грађанских

уређења и параграфа нема никакве вредности, ако није пробужена, ојачана и просвећена воља за право државно-грађанско расправљање свих питања позива и живота.

Права грађанска култура је последњи производ дубоке моралне културе; права грађанска савест постаје из језгра човечјега карактера; цело здравље државне организације зависи од тога, колико је организован унутрашњи хаос у човека, колико је савладана анархија нагонског живота и колико је саломљен грч саможивости и самовоље буђењем виших духов. сила.

Држава не може више да живи од грубих инстинката човечје борбе за опстанак, којима је она досад била остављена. Треба најзад да се призна и употреби морална личност као реално политичка снага за решење државних задатака и сукоба. Друштвену одговорност држављанина и важност политичке педагогике обележавају ови редови: „Нама је потребна нова педагогика државне културе, педагогика која вадитава омладину правилним вежбањем, инспирацијом и просвећењем за социјалну важност свега његовог рада.“

Колико писац полаже на савесност, види се из ових мисли: Политички рад, говор и писање треба да се потчине моћима савести. Ту важе речи: „Умочи своје перо најпре у своју савест, па тек онда у мастило.“

Управним круговима обрађују се ове речи: „Етика и вештина владања и управљања мора постати предмет најтемељнијег размишљања и најбрижљивијег васпитања и самоваспитања.“

О непристрасности швајцарског наставника, који је од скоро професор у Бечу, сведоче ове мисли: „Зашто не пр. да се управо германизују елзаслотариншке, или пољске, или некад данске области у Немачкој!“

Ево написа неколиких одељака ове поучне и мислима обилате књиге: Етика државног грађанина. Етика владања. Главне особине правог вође. Централизам и демократија. Држава и морални закон. Васпитање дивљих и цивилизованих раса. Државно-грађанско васпитање. Практични предлози за социјално васпитање. Васпитање за одговорност. Преображај државе постоју социјалног рада. Шта можемо научити од енглеског и америчког социјалног рада. Држава и религија.

У овој ће књизи наћи занимљивих страна не само васпитачи деце и омладине, већ и васпитачи одраслих грађана: министри, чиновници, свештеници, официри и т. д. Стога нека је топло препоручена књига моралисте Ферстера, коју треба читати са размишљањем и удубљивањем, па ће додати велику корист: самоваспитање грађана и држављана једне слободне, демократске земље, која је на најбољем путу да постане моћном културном чињеницом.

П. М. И.

Прилози

Српском народном инвалидском фонду Свети Ђорђе.

(наставка)

Наставак прилога из Охрида и околне: Цркве у срезу дорјанском: Љубојинска дин. ср. 20. Брајчинска дин. ср. 20. Манастира Сливничког дин. ср. 20. Села Гопеша дин. ср. 50. Села Смиљева дин. ср. 20. Села Жетилара дин. ср. 20. Села Свињишта дин. ср. 20. Села Пармачана дин. ср. 20. Села Грнчара дин. ср. 20. Села Курбшова дин. ср. 20. Села Јездена дин. 20 ср. Села Доње Беле Цркве дин. ср. 15. Манастира Свете Богородице дин. ср. 20. Светог

Јована дин. ср. 20. Св. Атанаса д. с. 20. Светог Николе (села Сапотског) дин. ср. 20. Светог Николе (села Златара) дин. ср. 20. Светог Николе (села Лева Реке) дин. ср. 20. Светог Николе (села Избишта) дин. ср. 20. Светог Ђорђа дин. ср. 20. Вазнесење Господње дин. ср. 20. Цамије у срезу дојранском: Села Чаушли дин. ср. 10. Села Аризли дин. ср. 10. Села Башалије дин. ср. 10. Села Плавуша дин. ср. 10. Села Бараклије дин. ср. 10. Села Ђугелије дин. ср. 10. Грађани општине царево-дворске у ср. преспанском дин. ср. 928. Грађани општине готешке у ср. преспанском дин. ср. 50. Грађани општине стањске у ср. преспанском дин. ср. 60. Грађани општине јанковачке у ср. преспанском дин. ср. 300. Грађани вароши Ресна дин. ср. 574. Грађани из села у ср. поречком (Охрид) дин. ср. 548. Грађани села Подгорце дин. ср. 50.

— Наставиће се —

Прилози за Зорину 50-годишњицу

Д-р Димитрије Марић, Приштина 50.— Ф. Ар. Станојевић, Букурешт (посланство) 5.— Перса М. Глигоријевићка Београд. 2.— д-р Душан Радојковић, Пожаревац 10.— д-р Дамњан Туфегџић, Јагодина 10.— доктор Александар Попс-Драгић, Београд 10.— доктор Милан Петровић Ниш 10.— д-р Никола Вучетић, Београд 10.— др. Живан Марковић, Салаш, скупио од ових лица: Милана Радојевића, учитеља 2.— Сретена Ђорђевића, полицајца 2.— Драг. Т. Наумовића, порезника 2.— Рад. М. Фатића, учитеља 2.— Јеврема Симоновића, учитеља 2.— Стевана Велимировића, учитеља 1.— Д-р Тома Леко, Марков Манастир 10.— Д-р Тома Леко, скупио од чланова регрутне и пописне комисије 10.— Милан Јовановић, двор. фотограф, Београд 1.— Радојка Бајаловићева, Београд 1.— Д-р Велимир Пазарац, Рача 10.— д-р Алекс. Весић, Врање 5.— д-р Божидар Мирић, Топола 10.— д-р Герасим П. Ивезић, Рековац 1.— д-р Мил. Цекић, Ниш 5.— д-р Јован Хаџи-Богдановић, Ниш 10.— д-р Илија пл. Бајић, Митровица у Срему 10.41. Г-ђа Емилија Кениг, наставница Женске Гимназије, Београд 5.— Лука Лукић, мајор, Београд 1.— Глогауер, банкар, Београд 1.— Миша Голдштајн, Београд 1.— д-р Мајор Радовановић, Београд 1.— д-р Атанасије Пуљо, Земун 10.— д-р Јаков Брик, Нови Пазар 10.— др. Настас У. Ивановић, Наталинци 20.— др. Душан М. Суботић, председник трг. суда, Београд 5.— д-р Спира Николић, Лесковац 20.— д-р Максим Максимовић, Ердељац, Ужице 10.— д-р Миљивоје Ђермановић, Мељак 10.— д-р Јосиф Видаковић, Врњачка Бања 6.— д-р Сима Карановић, Београд 10.— Марко В. Ђорђевић, Београд 10.— Хипотекарна Банка, Београд 40.— д-р Лаза Станојевић — „Зорин“ кум 10.— Јоца Марта, инспектор, Београд 1.— д-р Никола М. Ристић, Бољевац 10.— д-р Иван Поповић, Цараћин 10.— д-р Сотир Т. Андрејевић, Лесковац 20.— Леон Р. Талви, инжењер, Београд 1.— Бернхард Рапапорт, хол. конзул, Београд 10.— Игњат Левензон, Београд 1.— Ђорђе Попара, Београд 20.— д-р Милан П. Јевремовић, Београд 10.— д-р Андра Николић, Београд 10.— Живојин Тајсић, нар. посланик, Београд 10.— Друштво за школску хигијену и народно просвећивање, Београд 5.— д-р Војислав Увалић, Паланка, Бачка (кр.) 10.— д-р Илија Јовановић, Параћин 10.— д-р Павле Војтех, Ваљево 20.— д-р Бујић, Призрен 5.— д-р А. Крстић, Охрид 20.— д-р Р. К. Раденковић, Орашје 20.— д-р Н. Н. 10.— Васа Симић, адвокат, Београд 10.— Спасоје Барјактаро-

Потребан је

млађи трговачки помоћник вичан ма-нуфактурној бранжи, са добрим препорукама, ступити може одмах код **Живка Маторчевића**, Балканска б. 1214 2-3

ЖОЛИ
Важно за ДАМЕ

Вечите лепа и млада биће свака дама која се умива

"Jolly" сапуном

Средство за леготу првог степена. Употребом овог сапуна постижава се више него ма којим кремом; јер "Jolly" сапун дејствује на лице боље него сви кремови, а садржи у себи и пудера, лечи пеге и лишаје и одржава вечиту нежност коже. Употребљавају га у целом свету прве те-тице.

Цена је једној кутији са унутрњом за употребу 1.— динар.

Искључиву продају за Србију има

Петар Петровић и Веловић
БЕОГРАД

Препродавцима зна-тан рабат. 159 64

Извозна Банка

Позива све акционаре другог кола, да положи на Банчиној благајни по свакој акцији другу рату од **дин. 93-75**

и да у замену за садашње привремене акције приме сталне акције другог кола.

Полагање ове друге уплате и замена привремених акција сталнима врши се сваког радног дана на Банчиној благајни до закључно 25. ов. месеца.

Ко до тог рока не би положио другу уплату, губи према чл. 5. банчина статута, плаћену прву рату у корист банчиног резервног фонда. Овако неуплаћене привремене акције другог кола сматраће се као уништене и на место њих Банка ће издати нове акције и продати их.

Београд, 1. јуна 1914. год.
1149 3-3 **Управни Одбор Извозне Банке**

СИРИШТЕ
ИЗ ФАБРИКЕ
ЂОКЕ ДИМИТРИЈЕВИЋА

Две су комисије из Министарства Народне Привреде утврдиле, да је са 40% јаче од свих сиришта страних која се продају по Србији, а што јаче сириште употребиш, то ће ти сир бити маснији.

Пази на заштитни жиг; јер има имитације.

687 15-15

КЊИГОВОЋА

самосталан за двојно књиговодство, перфектан поред српске и немачкој или франц. кореспонденцији потребан је. Плата добра офертe пошт. фах 18. Београд. 1216 2-3

ПОТРЕБУЈЕМ

једног озбиљног и спремног помоћника за кiosk "Цветног Трга" са кауцијом већом у готову или у акцијама.

Плата добра.
Обратити се **Р. Дри-даревићу**, трг. Врачар. Телефон 1235. 1204 3-3

НАСЛЕДНИЦИ

пок. **МИЛУТИНА РИСТИЋА** продају целокупну робу која је процењена 164.883-20. За цену обратити се наследницима: г-ђи **Кристини Ђорђевић**, г. **Кости Ристићу**, лекару, г. **Душану Ристићу**, трг., г. **Младену Обрадовићу**, трг. 1188 4-5

Одликован: Почасном Повељом, Златном Медаљом

Фабрика сирћета и хемикалија
Наума А. Николића

БЕОГРАД, Кнез Данилова 31.
препоручује потрошачима своје четвороструко **сирће од 12%** да се што пре снабду зимском улежаном робом. 1008 14-15

ЧИСТИЈЕ И УКУСНИЈЕ ОД ВИНСКОГ СИРЋЕТА

ЧЕЛИКА ЕНГЛЕСКОГ

на 8 углова за камењарске радове доброг и по јевтиној цени.

ТРЕГЕРА ГРЕДА ГВОЗДЕНИХ

ОКОВА ЗА ГРАЂЕВИНЕ

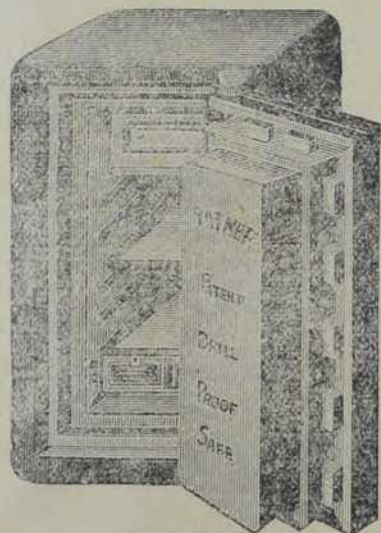
и остале грађевинске робе по умереној цени има на стоваришту

ГВОЖЂАРСКА РАДЊА

Пауновић и Миленковић

БЕОГРАД, Палата Београдске Задруге, САВА
Телефон 1113. 963 13-

Ратнерове енглеске челичне касе

није до данас нико могао похарати, нити је њихова садржина икада пожаром оштећена.

И при недавно извршеној похари у гвожђарској радњи фирме Дим. Перовића, главна каса, која је из Ратнерове фабрике, остала је неповређена, јер је покушај обијача остао узалудан.

Угледи тих каса Ратнерових могу се видети код заступника фабрике за Србију

Нисима Л. Бенароја

ТРГ. АГЕНТА

Иван Бегова улица број 7. 1224 1-10

НЕСЛЕ-ОВО КОНДЕНЗИРАНО МЛЕКО

БОЉЕ ЈЕ ОД СВИХ ПРОИЗВОДА ОВЕ ВРСТЕ

Чистота је гарантована, не садржи у себи никаквих микроба, по јачини и хранљивости долази на прво место.

Искључено је рђаво дејство на стомак, као што чини млеко које продају домаћи продавци, а у које досипају воде, брашна и других по стомак штетних састојака.

Једна кутија кондензованог млека "НЕСТЛЕ" даје три литре првокласног швајцарског млека.

По цени и квалитету успешно конкурише данашњој продајној цени млека.

УПОТРЕБА НЕСТЛЕ-ОВОГ КОНДЕНЗИРАНОГ МЛЕКА

за једну чашу или шољу потребно је две кашикице кондензованог млека затим доливено провредом водом и промешано, даје чашу или шољу топлог млека несрав-

њење чистоте, пријатног мириса и велике хранљивости.
Добити се може у деликатесним радњама: Ђурђа Милетића, Димитрија Бибе, Јовичића и Вељковића, Душана Тодоровића, Јеше Јеушуге.
У ангро радњама: Тодора Милишића, Марковића и Лукића као и у апотеци г. Пере Кушаковића.

ЧУВАЈТЕ СЕ ПОДРАЖАВАЊА

ПАЗИТЕ, У ЦЕЛОМ СВЕТУ НА ПОЗНАТУ МАРКУ **НЕСТЛЕ**

1991 4-20

Добио сам велику количину

СТОЛИЦА

за кућевну и кафанску потребу, које продајем по умереној цени.

Миливоје М. Поповић

БЕОГРАД - САВА
ТЕЛЕФОН 250.

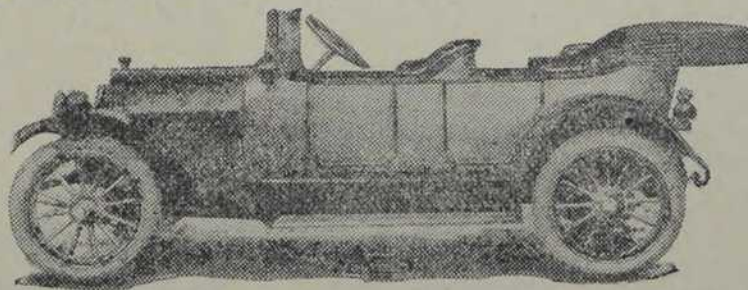
1114 7-

Удружене највеће Америк. Фабрике аутомобила

Litte Motor Co. Flint Mich Republic Motor Co. New-Jork
Chevrolet Motor Co. Detroit Mich

Дале су у овој 1914. години најусавршенији, најпрактичнији последњи модел Американичких Аутомобила

Chevrolet

Badi Grand

Није потребно објашњавати да су Американички Аутомобили данас тако усавршени, да им ниједна европска фабрика не може конкурисати, и да су за данас **Американички Аутомобили** првокласни стога и бриљирају у сваком погледу испред свију европских фабрика.

CHEVROLET-АУТОМОБИЛ је типа "Торпеда" за пет седишта, отворен са американичким кровом који у случају рђавог времена, потпуно затвара цела кола.

БЛОК МОТОР са 4 цилиндера код затворених вентила достиже јачину до 37 P. S. (коњских снага) са 3 брзине, највећа брзина 70 километара на сат.

КАРБОРАТОР (фергазер) уз чувене фабрике "Zenith".
ЕЛЕКТРИЧНО ОСВЕТЉЕЊЕ са својом динамом и акумулатором који се сам аутоматски пуни.

КРЕТАЊЕ Аутомобила аутоматско (без курбла) само притиском дугмета.

ПОТРОШЊА бензина најмање 12-15 литара на 100 километара. Сви су апарати и шалтери на видном месту врло близу шофера. Руковање врло лако и сигурно.

За тешке терене, и велике успоне "CHEVROLET" је од неоцењиве вредности за наше прилике, јер је моторна снага аутоматски тако прикупљена да не постоји успон који аутомобил не би са највећом лакоћом прешао.

ИЛУСТРАЦИЈЕ на захтев шаљемо бесплатно.
"CHEVROLET" се може видети свакодневно у нашој електротехничкој радњи.

CHEVROLET MOTOR COMPANY OT NEW-JORK I N. S.
Генерални Заступници за Србију

Нанка и Вуковић, Београд-Теразије

1102 7-0

ПОТРЕБУЈЕМ**два помоћника**

старијег са платом од 600 до 720 дин. год., да је самосталан продавац а по могућству аражер излога, са добрим препорукама. Млађег са платом од 200 до 240 дин. год. са добрим препорукама. Ступити могу одмах или 15. јула.

Понуде слати писмене мануфактурно-галантериској и платнарској трговини Раденка Павловића, Смедерево.

1226 1-4

Прва Српска Фабрика**Обућа****Манојло Д. Клидис А. Д.**

позива своје акционаре да положи на име у плате III и IV. рате по Динара 100 од акције закључно до 20. јула ове године.

Уплате ће се извршивати код Банке Никола Бошковић А. Д. Београд.

УПРАВА.

1217 2-3

ПЕРГАМЕНТ**Дунст Папир**

имамо већу количину и продајемо врло јевтино.

Антонијевић и Ђуковић

Београд

1212 2-10

Одличан грађевни столар

нуди своје услуге грађевним подузетницима за веће послове. Сва ближа упуста даје Привредно Одељење Београд. Омладине.

1211 2-3

ПОТРЕБУЈЕМО

једног практиканта и једну госпођицу са свршеном трговачком школом и по могућству са знањем немачког језика.

Понуде и сведочење слати на адресу Никола Фехер и Комп., Београд.

1203 3-3

Разноврсних половних АУТОМОБИЛА

лукусузних и теретних, имам на продају врло јевтино, у врло добром стању са гаранцијом, такођер и других половних машинерија.

Обратити се **Јосифу Респери**, комисионеру Будимпешта, Хотел Пари.

1202 3-3

ТРАЖИ СЕ

за техничку радњу један млађи трговачки помоћник или младић који је свршио 4 разреда гимназије. Понуде упућивати на поштански фах бр. 89.

1182 5-6

ОГЛАС

Част ми је известити п. трговце из Краљевине Србије, да изволе послати добивене авизе са рачунима за робу која се овде мора царинити да би избегли лежарину.

Која је роба олтерећена са повуком мора се и новац са авизом и рачуном послати.

У Смедереву.
С поштовањем
Милош М. Бојовић
спедитер

1090 13-15

Стакларско - нинр-

бершка радња потребује спремног **ПУТНИКА**. Првенство имају они који су већ били у бранжи. Плата добра, ступити може оомах.

Писмене оферте ваља слати поштански фах бр. 39.

1227 1-5

ТРСКЕ ПЛАФОНСКЕ

за грађевине има већу количину на продају трговина

Петронија Тешића у Обреновцу

Цена умерена.

887 19 20

Помоћник млађи

са добрим препорукама, потребан је колонијално-деликатеској радњи

Живана Тодоровића

Краљ. Срп. Двор. Лиферанта Београд

1185 4-6

- УДИЦЕ! -

и прибор за пецање **рибе** у највећем избору има трговина

Рајића и Вуковића

пређе: **А. Решовски**
код „ТРУБЕ“

Књаз Михаилова улица бр. 39
943 18-20

КВАСЦА свежег

издржљив од квара 12 до 15 дана, сваког дана добивеног свежег шиље у поштанским пакетима за целу Србију

колонијална радња**Ђорђа Гавриловића**

Београд

867 9-10

Панама и друге спамне

шешире чистите само са

Штробином „Strobin“

Сваки шешир мора бити за 3 минута као нов, бео без какве штете по сламу и форму

Прва куповина строго пазите на име „Strobin“.

Садржина једног пакета „Strobin“ довољна је за чишћење два шешира. Пакет 0-35 дин. Добија се у свима бољим галантериским и бакалским рањма као и апотекама. Препродавцима велики рабат.

Главна продаја за Србију у радњи

Живана Тодоровића

Краљ. Срп. Двор. Лиферанта Београд - Теразије - Тел. 417.

586 29-60

УДРУЖЕНЕ ФАБРИКЕ**Сијалице и електрике А. Д.**

Ујешт код Будимпеште

израђује шпарајуће сијалице „Тунгсрам“ са металном жицом и 1/2 ват лампе преко 60.000 комада дневно, као и апарате и сав материјал за **телефоне**.

Заступник: **Јулијус Бем**, Телефон 20-35.
Београд - Сава.

821 15-50

ДИРЕКТОРУ**Француског Осигуравајућег Друштва „УНИОН“****Београд**

Молим Вас, да и овим путем примите моју најискренију благодарност за предусретљивост, коју сте ми указали приликом исплате

Дин. 12'500' — у злату

као накнаду штете прочињене пожаром на намештају мом и моје сестре.

Уверен у корисност осигурања у опште, ја изјављујем, да ћу у свакој прилици истаћи добру страну осигурања, која за неколико динара плаћања годишње премије пружа човеку спокојство, а у несрећном случају накнађује сву штету.

Сматрам за дужност, да овом приликом грађанству у старим границама нове ми државе искрено и пријатељски препоручим друштво „УНИОН“, које у новим крајевима Краљевине Србије служи за углед са своје солидности и кулантности.

Битољ, 31. маја 1914. г.

1225 1-3

Ђенан Беј, рентијер.**Улоге на штедњу**

ПРИМА

САВСКА БАНКА, БЕОГРАД-САВА

Све улоге без отказа исплађује. Плаћа на улоге 6% интереса годишње, по погодби и више.

Нарочито повољни услови за ситне улоге родитељима који хоће својој деци даосигурају знатан капитал или мираз.

1115 17-

Хотел-Пансион и велико морско купалиште „Јадран“**СУШАК-РИЈЕКА (FIUME)**

Интерурбан Телефон 214. Брзојави: Јадран, Сушак.

50 модерно уређених соба за странце. Изврсна домаћа кујна. Красан положај с погледом на Кварнер. Морске и сунчане купели на жалу, 400 кабина. Летња и зимска сезона. Властита електрична расвета. Аутобус на сваки влак ријечног коловоза. Цене умерене.

Упутства даје **Управа купалишта „Јадран“**, (Сушак-Ријека (Fiume)).

1151 5-28

Трговачка и Поморска Агенција**Маргаритис и Комп. = Солун****РАДЊА СРПСКО - ГРЧКА**

заступа чувене фабрике, друштва и куће из иностранства.

Предузима извоз и увоз српских и грчких производа. Набавља пароброде и једрењаче од сваке величине. Извршује сваковрсне пошиљке (експедиције) за целу Србију а из Србије за све земље.

Разашаље из Солуна у Србију вино у нарочите *reservoir* — вагоне те се оваквим транспортом уштеде бачве.

Послуга брза и тачна уз врло повољне увјете.

Адреса за брзојаве „Маргаритис“ Солун.

1202 2-30

ЛА-РИСИН КАПСУЛЕ**ЗАКОНОМ ЗАШТИЂЕНО**

излечи за осам дана капавац (трипер) и свану појаву

МУШКИХ и ЖЕНСКИХ БОЛЕСТИ

за желудац сасвим нешкодљиво

Ове су капсуле сасвим угодније и практичније за узимање него слични лекови из иностранства. Дејство ће вас зачудити. Прво-класна стручна признања. Ево једног:

„Радо се одзивам ваљем позиву да изјавим, да сам на више стотина болесника опробао **Ла-рисин капсуле** и уверио сам се у њихово изврсно дејство код *гонорое* (цурење), болести у бубрезима, бешики и мокр-ној леви. После најсавесније експериментације и увек *задовољавајућег успеха најбоље је препоручујем овај лек*.“

Paris

M. Robert

ЈЕДНА КУТИЈА СТАЈЕ 3 и по ДИНАРА.

Из унутрашњости треба послати **3-80** динара унапред на адресу: Дрогерија „**ГУСЛАР**“ Београд, па ћете добити препоручено.

Таксене марке не примамо.

ДЕПО ЗА СРБИЈУ ЈЕДИНО**Дрогерија „ГУСЛАР“, Београд**

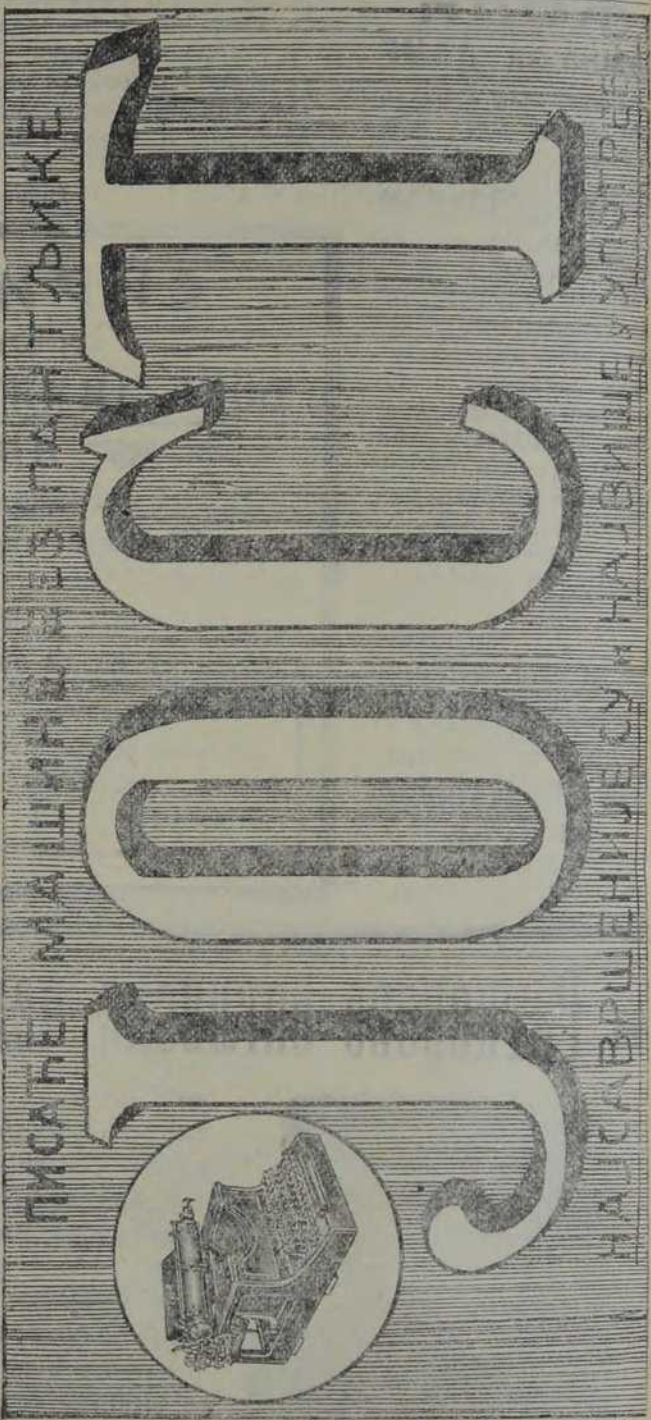
1112 8-30

Пекмезарске Казане

две гарнитуре, продаје или даје под кирију.

1205 1-3

Врачарска Задруга, Београд

649 18-

ДОБИО САМ ВЕЛИКУ КОЛИЧИНУ
= Тера, Смоле, Карболинеума и Хартије =

ЗА ПОКРИВАЊЕ КРОВА
продајем по најјевтинијој цени.

Нафтали М. Леви, Београд

ТЕЛЕФОН 1509.

812 18 20

Природна Малина

ЧУВЕНА И ПРИЗНАТА КАО НАЈБОЉА
„Ирава Зајечарка“

Може се добити у свима колонијално ангро и детаљним радњама, како овде тако и у унутрашњости.

Производ РАДОША С. НЕДИЋА

БЕОГРАД Телефон 1054. Б. Вишњина 57

1029 12-25

Наш драги и никад непрежаљени

† ИЛИЈА ЂУРИЋ

ТРГОВАЦ

који је положио свој живот на олтар отаџбине 26. јуна прошле године у борби са Бугарима, на Чупином Брду., а пренешен је овде на ново гробље, где ћемо му давати годишњи парастос у суботу 21. овог месеца у 10 часова пре подне на новом гробљу. Јављамо сродницима, пријатељима и познаницима нашега милога Илије да присуствују овом тужном помену.

Београд, 18. јуна 1914. г.

Неутешни брат Лука Ђурић, трг. са осталом браћом и родбином.

1223 2-2